

КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМА:

**„ЗАЩИТА НА ДЛЪЖНИКА В ИЗПЪЛНИТЕЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО –
ПРАКТИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ, ВЪЗМОЖНИ РЕШЕНИЯ“**

дата на провеждане 30.09.2016г.

ДОКЛАД

относно

**РАЗШИРЯВАНЕ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ЗАЩИТА В ИЗПЪЛНИТЕЛНОТО
ПРОИЗВОДСТВО**

Действащото в момента българско законодателство предлага редица форми и методи за защита на доходите и имуществото на българските граждани, оказали се длъжници на различни основания към други граждани, фирми, банки и финансови и други организации и институции. Преди да се развие темата за разширяване на защитата на длъжниците в изпълнителното производство и необходимостта от такова разширяване, следва да се отбележат най – съществените защити, регламентирани в сега действащия Гражданско - процесуален кодекс /ГПК/, обн. ДВ бр. 59 от 20 юли 2007г. в сила от 01.03.2008г.

Съгласно чл. 444 т.т. 1 – 6 от ГПК кредиторът не може да вземе и продаде принудително определени вещи на длъжника, необходими за ежедневния му нормален живот, необходимата храна и горива за него и семейството му, вещите, чрез които упражнява професията си. Съгласно чл. 444 т. 7 от ГПК длъжникът има защита върху единственото си жилище - стига да не е ипотекано, или да са налице условията на чл. 445 ал. 2 т 1 от ГПК. Съгласно чл. 446 от ГПК са защитени доходите на длъжника – в зависимост от заплащането, което получава, и лицата, които издържа, за да му се гарантира определен размер, обвързан с минималната работна заплата в България.

Поради необходимостта да се усъвършенства уредбата на изпълнителното производство, касаеща и защитата на длъжниците в изпълнителното производство, правителството одобри и предложи на Народното събрание да приеме проект на Закон за изменение и допълнение на ГПК. Промените са концентрирани върху две основни теми – цялостно усъвършенстване на уредбата на изпълнителното производство и създаване на уредба за признаване и допускане до изпълнение на чуждестранни съдебни решения за издръжка. В законопроекта са заложени по - големи гаранции за защита на интересите на страните в производството по гражданските дела, като същевременно се отстраняват редица причини за забавяне и неефективност на принудителното изпълнение. Въвежда се изискване за спазване на принципа за адекватност и съразмерност на правната принуда в изпълнителния процес, така че да не се стига до излишно блокиране на дейността на длъжника, каквито случаи се срещат в практиката, водещи включително до невъзможност да се заплащат договорени доставки и заплати на

работници и служители. Разширява се възможността на длъжника да оспорва действията на съдебния изпълнител в хода на процеса, въвежда се изискване за задължително назначаване на вещо лице при оценка на имущество с по - висока стойност, както и други мерки, насочени към постигане на справедлива и максимално висока цена при публичната продажба. Създава се по - добра защита на несеквестируемия доход, въвеждат се и редица гаранции срещу злоупотреба от страна на вискатели и съдебни изпълнители. Наред с това, новата редакция на чл. 450а ГПК създава условия за ефективно въвеждане на електронните запори върху вземания по сметки в банка, което не само ще увеличи ефективността на производството, но многократно ще намали таксата на това действие по изпълнението. За целта в преходните разпоредби се предвижда задължение за министъра на правосъдието в 3 - месечен срок от влизане в сила на закона да издаде наредба за изграждане на унифицирана среда за обмен на електронни запори. Внасят се изменения в чл. 427 от ГПК във връзка с местната компетентност, които имат за цел да създадат сигурност и предвидимост не само за длъжниците при образуване на изпълнителните дела, но и за всички заинтересовани страни. Текстовете кореспондират с уредбата на подсъдността в исковото и заповедното производство, като насочват изпълнителните дела освен в районите, където ще се осребрява имуществото, и там, където реално се намира длъжникът. Предлага се също и допълнителната защита в случай на неплатени възнаграждения и обезщетения за работа. С цел разширяване на възможностите за доброволно издължаване, съответно и за запазване на имуществото на длъжниците, се предлага намаляване на първоначалната доброволна вноска, с внасянето на която длъжникът може да поиска спиране на изпълнението, от 30 на 20 процента от задължението. При определяне на началните цени на продажбите на вещи в изпълнителното производство се въвежда правилото за задължително назначаване на вещо лице за вещи на стойност над 5000 лв., МПС, кораби и въздухоплавателни средства. За имущество на по - ниска стойност назначаването на вещо лице зависи от волята на страните или според необходимостта от специални знания. Предвижда се всяка от страните да може оспори цената на вещта към определянето ѝ и да поиска нова оценка с назначаване на вещо лице. Предлага се увеличение на началната цена от 75 на 85 процента от стойността на вещта. Същевременно се предлага удължаване от една на две седмици на срока, в който купувачът е длъжен да внесе предложената от него цена. Целта е да му се даде реална възможност да получи банков кредит, за да изплати сумата. Това също е мярка за покачване на продажните цени, което е в интерес, както на длъжниците, така и на вискателите. Разширява се обхватът на действията на съдебния изпълнител, които могат да се обжалват, включително отказа му да спре, прекрати или приключи принудителното изпълнение, както и отказа да извърши нова оценка на имуществото, когато определената цена е била оспорена, което е предмет на друг доклад в рамките на настоящата конференция. Премахва се възможността за подаване на множество наддавателни предложения при публичната продажба, както и за манипулиране на търговете чрез писмена оферта на нереално висока цена. Целта е да се прекрати съществуващата практика наддавачи да подават няколко писмени предложения, едно от които с много висока цена, след което обаче не внасят цената и така осуетяват устното наддаване

и придобиват имотите на ниски цени. При уредбата на несеквестируемостта на доходите минималният праг се съобразява с критерия минимална работна заплата, която подлежи на индексация. Създава се нов чл. 446а „Несеквестируем доход, получен по сметка в банка“.

Според мнението на изготвящите настоящия доклад проектът за изменение и допълнение на ГПК не визира всички възможности за законодателни промени, които могат да усъвършенстват уредбата на изпълнителното производство и да разширят възможностите за защита на длъжниците в изпълнителното производство. Считаме, че е оправдано да се инициира законодателна промяна, с която да се възстанови възможността да се предяви отрицателен установителен иск по чл. 254 ГПК /отм./, както и да се ускори приемането на Закона за защита при свръхзадълженост на физическите лица, внесен като проект в Народното събрание, които ще разширят защитата на длъжника в изпълнителното производство.

I. Относно предложението ни да се регламентира възможността да се предяви отрицателен установителен иск за недължимост на вземане, съответстващ на иска по чл. 254 ГПК /отм./, излагаме на вниманието на конференцията следните съображения:

Понастоящем способите за защита срещу материалноправната незаконосъобразност на заповедта за незабавно изпълнение, издадена на основание чл. 417 от ГПК въз основа на изброените в текста документи, е обжалването на разпореждането за незабавно изпълнение по чл. 419 от ГПК, което обаче **не спира изпълнението** и може да се основе само на съображения, извлечени от актовете по чл. 417 от ГПК, което на практика е аналогично с производството по обжалване на издадения изпълнителен лист по чл. 407 от ГПК, като следва да се отбележи краткият двуседмичен срок за обжалване, който тече от деня на връчване на заповедта, и същевременно влиза в противоречие с едноседмичния срок, даден на кредитора да обжалва разпореждането, с което се отхвърля молбата му за издаване на изпълнителен лист, съгласно чл. 418 ал. 4 от ГПК. Единственият способ длъжникът да спре изпълнението е **в хипотезата на чл. 420 от ГПК** след представяне на надлежно обезпечение на кредитора по реда на чл. 180 и 181 от ЗЗД, или представяне на убедителни писмени доказателства, съгласно чл. 420 ал. 2 от ГПК. Съдът може и да не допусне спиране на изпълнението, независимо от представеното обезпечение, или да приеме, че представените доказателства не са достатъчно убедителни, което **би следвало да даде възможност на длъжника да предяви отрицателен установителен иск, че вземането на кредитора, по отношение на което са издадени заповедта за изпълнение и съответният изпълнителен лист не съществува** – поне по такъв начин беше уредено производството в чл. 254 по стария ГПК /отм./.

Това, което законодателят е предвидил в действащия ГПК, е само искът по чл. 424 от ГПК за оспорване на вземането. Този иск, обаче, стеснява възможностите на длъжника за защита само за случаите на новооткрити обстоятелства, или нови писмени доказателства от съществено значение за делото, които не са могли да му бъдат известни до изтичането на срока за подаване на възражението, или с които не е могъл да се снабди в същия срок. Ако това донякъде е мислимо по отношение на заповедта за изпълнение по чл. 410 от ГПК, съвсем не е удачно при издадените

заповеди за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК. Законодателят „пропуска“ обстоятелството, че макар да не дължи, длъжникът, възразявайки срещу заповедта за незабавно изпълнение при големи размери на задължението не е в състояние да представи надлежно обезпечение на кредитора, или да внесе парична гаранция, както и да представи убедителни писмени доказателства, че не дължи претендираната от кредитора сума, тъй като в големия брой случаи цялата документация е при кредитора. Това със сигурност ще е хипотезата, когато документът по чл. 417 от ГПК отразява начално несъществуващо вземане. Длъжникът ще може успешно да възрази срещу заповедта за незабавно изпълнение само ако представи доказателства за погасяване на задължението и/или внесе гаранция. Остават непокрити всички хипотези на начална липса или последващо отпадане на задължението /с изключение на погасяването му/. За всички тези хипотези длъжникът не би разполагал с „убедителни писмени доказателства“, следователно не би могъл да възрази успешно в производството по чл. 420 от ГПК, поради което на **него му е необходим общият исков ред без никакви ограничения**. Налага се изводът, че искът по чл. 424 от ГПК би бил в полза на длъжника само в изключително редките хипотези на „откриване на нови обстоятелства“ или „нови писмени доказателства“ след срока на възражението по чл. 420 от ГПК, за разлика от случая на оспорване с този иск на изпълнение на заповед, издадена на основание чл. 410 от ГПК. При издадена на това основание заповед длъжникът възразява още преди влизане в сила на заповедта, без да се налага да обосновава възражението си, с което принуждава кредитора да предяви иск за установяване на вземането си, т.е. интересите на длъжникът са защитени в много по – голяма степен.

Следва да се разгледа и често срещаният в практиката случай на пропускане на двуседмичния срок за възражение по чл. 414 от ГПК, което често е последица от недостатъчна правна култура, липса на материална възможност да се потърси правна помощ, или за съжаление е резултат на дадени некомпетентни правни съвети. Понякога, поради значителната фактическа и правна сложност на казуса, двуседмичният срок по чл. 414 ал. 2 от ГПК се оказва много кратък срок и обективно недостатъчен, за да се даде правилен и обоснован отговор от адвоката – консултант за това дали да се подаде възражение и какъв ще е вероятният изход от иск с правно основание чл. 422 ал. 1 ГПК, който е последица от подаденото възражение, а това становище е важно за клиента, поради големите материални разходи, с които е свързано исковото производство. В много от случаите в двуседмичният срок длъжникът не може да се снабди и представи на консултанта всички необходими доказателства, които обичайно се намират в кредитора, за да се даде обоснована и задълбочена правна консултация и се намери най – добрият начин за защита на длъжника. Считаме за неправилен подходът на законодателя преди всичко да осигури бързина в заповедното производство, която обаче често нарушава правото на ефективна защита на длъжника в това производство, а при неподадено в срок възражение по чл. 414 ал. 2 от ГПК длъжникът е лишен от всякаква защита извън редките хипотези, обуславящи възможността да се предяви за иск по чл. 424 от ГПК, включително и липса на възможност длъжникът да предяви отрицателен установителен иск, че не дължи предявеното срещу него вземане, по общия исков ред.

Непосредствено след приемането на сега действащия ГПК колеги адвокати се опитаха да защитят длъжниците чрез предявяване на отрицателни установителни иски по чл. 124 ал. 1 ГПК за това, че вземането на кредитора не съществува. След наличие на противоречиви мнения и противоречиво разглеждане на този иск, анализът на постановената във връзка с него задължителната практика на ВКС по чл. 290 ГПК показва, че по производства, започнали след влизането в сила на сега действащия ГПК ВКС приема, че **е недопустим общият иск по чл.124 ал.1 ГПК, аналогичен на иска по чл.254 ГПК /отм./, който се предявяваше безсрочно, за това, че вземането не съществува, основано на факти, обстоятелства, твърдения и възражения, които са били известни до влизане на заповедта в сила след като заповедта за изпълнение е влязла в сила.** ВКС категорично приема, че за защита на длъжника е предоставен единствено специалният иск по чл.424 ГПК. Предлагаме на вниманието на участниците в конференцията част от постановената в тази връзка съдебна практика:

1. РЕШЕНИЕ № 129 ОТ 14.10.2011 Г. ПО Т. Д. № 864/2010 Г., Т. К., I Т. О. НА ВКС: ПРОИЗВОДСТВАТА ПО ПРЕДЯВЕН ОТРИЦАТЕЛЕН УСТАНОВИТЕЛЕН ИСК ПО ЧЛ. 254, ГПК, ОТМ., ПРЕДОСТАВЕН В ЗАЩИТА НА ДЛЪЖНИКА ЗА ОБОРВАНЕ МАТЕРИАЛНОПРАВНИТЕ ПРЕДПОСТАВКИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ПРОЦЕС, КОГАТО ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯТ ЛИСТ Е ИЗДАДЕН ПО МОЛБА, ПОДАДЕНА ДО 01.03.2008 Г., НЕ СЕ ОБХВАЩАТ ОТ ХИПОТЕЗАТА НА § 2, АЛ. 9, ИЗР.ВТОРО НА ПЗР НА ГПК. ВЪПРЕКИ ТОВА ЗА ДЛЪЖНИКА СЪЩЕСТВУВА ПРАВЕН ИНТЕРЕС ДА ПРЕДЯВИ ОТРИЦАТЕЛЕН УСТАНОВИТЕЛЕН ИСК ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НЕДЪЛЖИМОСТ НА СУМИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ НЕСЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ОСНОВАНИЯ. ПРЕДМЕТ НА ТОЗИ ИСК Е ОСПОРВАНЕ СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА САМОТО ИЗПЪЛНЯЕМО ПРАВО, КОЙТО СЛЕДВА ДА СЕ КВАЛИФИЦИРА КАТО ТАКЪВ ПО ЧЛ. 124, АЛ. 1 ГПК. ТРАЙНО УСТАНОВЕНА Е СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ТАКАВА ПО ЧЛ. 290 ГПК, ЧЕ ТОЗИ ИСК Е АНАЛОГИЧЕН НА ИСКА ПО ЧЛ. 254 ГПК, ОТМ. Производства по предявен отрицателен установителен иск по [чл. 254, ГПК, отм.](#), предоставен в защита на длъжника за оборване материалноправните предпоставки на изпълнителния процес, когато изпълнителният лист е издаден по молба, подадена до 01.03.2008 г., не се обхващат от хипотезата на [§ 2, ал. 9, изр.второ на ПЗР на ГПК](#). Въпреки това за длъжника съществува правен интерес да предяви отрицателен установителен иск за установяване недължимост на суми, произтичащи от несъдебни изпълнителни основания. Предмет на този иск е оспорване съществуването на самото изпълняемо право, който следва да се квалифицира като такъв по [чл. 124, ал. 1 ГПК](#). Трайно установена е съдебната практика, включително и задължителна такава по [чл. 290 ГПК](#), че този иск е аналогичен на иска по [чл. 254 ГПК, отм.](#) По въпроса за исковата защита на длъжника в изпълнителния процес чрез общия установителен иск по [чл. 124, ал. 1 ГПК](#), когато изпълнителният лист е издаден по молба, подадена преди влизането в сила на сега действащия [ГПК](#), има трайно установена практика на ВКС /вж. [Определение № 262 от 30.04.2009 г. по ч.т.д. № 265/2009 г.](#) на ВКС, II Т.О./.

2. РЕШЕНИЕ № 165 ОТ 31.10.2013 Г. ПО Т. Д. № 1202/2011 Г., Т. К., I Т. О.

НА ВКС: АКО ДЛЪЖНИКЪТ Е ПРОПУСНАЛ ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА ЗАЩИТА ЧРЕЗ ПРОИЗВОДСТВОТО ПО ЧЛ. 423, АЛ. 1 ГПК ТОЙ РАЗПОЛАГА С Т.НАР. ИСК ЗА ОСПОРВАНЕ НА ВЗЕМАНЕТО ПО ЧЛ. 424 ГПК. ЗА РАЗЛИКА ОТ ОТРИЦАТЕЛНИЯ УСТАНОВИТЕЛЕН ИСК ПО ЧЛ. 254 ОТ ОТМ. ГПК, КОЯТО РАЗПОРЕДБА НЕ ОГРАНИЧАВА ДЛЪЖНИКЪТ ВЪВ ВЪЗРАЖЕНИЯТА МУ СРЕЩУ СЪЩЕСТВУВАНЕ НА ВЗЕМАНЕТО ИЛИ НЕГОВАТА ИЗИСКУЕМОСТ, ИСКЪТ ПО ЧЛ. 424 ГПК МОЖЕ ДА СЕ ОСНОВАВА САМО НА НОВООТКРИТИ ОБСТОЯТЕЛСТВА ИЛИ НОВИ ПИСМЕНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА ОТ СЪЩЕСТВЕНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ДЕЛОТО, КОИТО НЕ СА МОГЛИ ДА МУ БЪДАТ ИЗВЕСТНИ ДО ИЗТИЧАНЕ НА СРОКА ЗА ПОДАВАНЕ НА ВЪЗРАЖЕНИЕТО ИЛИ С КОИТО НЕ Е МОГЪЛ ДА СЕ СНАБДИ В СЪЩИЯ СРОК. В СЛУЧАЯ ДЛЪЖНИЦИТЕ СЕ ПОЗОВАВАТ НА ОБСТОЯТЕЛСТВА, КОИТО СА СЪЩЕСТВУВАЛИ КЪМ СРОКА НА ПОДАВАНЕ НА ВЪЗРАЖЕНИЕ, ПОРАДИ КОЕТО НЕ СА ОСНОВАНИЕ ЗА ПРЕДЯВЯВАНЕ НА ОТРИЦАТЕЛЕН УСТАНОВИТЕЛЕН ИСК. ОПРЕДЕЛЕНИЯ В ГПК СПЕЦИАЛЕН РЕД НА ЗАЩИТА НА ДЛЪЖНИКА, СРЕЩУ КОЙТО ИМА ИЗДАДЕНА ВЛЯЗЛА В СИЛА ЗАПОВЕД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ, ИЗКЛЮЧВА ИСКОВАТА ЗАЩИТА ПО ЧЛ. 124, АЛ. 1 ГПК, ПОРАДИ КОЕТО ПРЕДЯВЕНИЯ НА ТОВА ОСНОВАНИЕ ОТРИЦАТЕЛЕН УСТАНОВИТЕЛЕН ИСК СЕ ЯВЯВА НЕДОПУСТИМ. ПОСТАНОВЕНОТО РЕШЕНИЕ ПО НЕДОПУСТИМ ИСК Е НЕДОПУСТИМО И ПОДЛЕЖИ НА ОБЕЗСИЛВАНЕ. Защитата на длъжника срещу влязлата в сила заповед за изпълнение е уредена в [чл. 423, ал. 1](#) и [чл. 424 ГПК](#). Според [чл. 423, ал. 1 ГПК](#) в едномесечен срок от датата на узнаване на заповедта за изпълнение длъжникът, който е бил лишен от възможността да оспори вземането с възражение, може да подаде възражение пред съответния въззивен съд при наличието на някои от предпоставките на закона: заповедта за изпълнение не му е била връчена надлежно, поради нарушение на правилата за връчване; заповедта за изпълнение не му е била връчена лично, поради това, че в деня на връчването на трето лице, не е имал местопребиваване на територията на Република България; длъжникът не е могъл да узнае своевременно за връчването или не е могъл да подаде възражение поради особени непредвидени обстоятелства. Ако длъжникът е пропуснал възможността за защита чрез производството по [чл. 423, ал. 1 ГПК](#) той разполага с т.нар. иск за оспорване на вземането по [чл. 424 ГПК](#). За разлика от отрицателния установителен иск по чл. 254 от отм. [ГПК](#), която разпоредба не ограничава длъжникът във възраженията му срещу съществуване на вземането или неговата изискуемост, искът по [чл. 424 ГПК](#) може да се основава само на новооткрити обстоятелства или нови писмени доказателства от съществено значение за делото, които не са могли да му бъдат известни до изтичане на срока за подаване на възражението или с които не е могъл да се снабди в същия срок. В случая длъжниците се позовават на обстоятелства, които са съществували към срока на подаване на възражение, поради което не са основание за предявяване на отрицателен установителен иск. Определения в [ГПК](#) специален ред на защита на длъжника, срещу който има издадена влязла в сила заповед за изпълнение, изключва исковата защита по [чл. 124, ал. 1 ГПК](#), поради което предявения на това

основание отрицателен установителен иск се явява недопустим. Постановеното решение по недопустим иск е недопустимо и подлежи на обезсилване.

3. РЕШЕНИЕ № 55 ОТ 16.09.2013 Г. ПО Т. Д. № 723/2011 Г., Т. К., II Т. О. НА ВКС: ДОПУСНАТО Е КАСАЦИОННО ОБЖАЛВАНЕ ПО ВЪПРОСА ОТНОСНО ПРОЦЕСУАЛНИТЕ ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ДОПУСТИМОСТТА НА ИСКА ПО ЧЛ. 424 ГПК. ОСПОРВАНЕТО ПО ИСКОВ РЕД НА ВЗЕМАНЕТО ПО ЗАПОВЕДТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ В ХИПОТЕЗИТЕ ПО ЧЛ. 424 ГПК Е ДОПУСТИМО ПРИ НАЛИЧИЕТО НА ДВЕ КУМУЛАТИВНИ ПРЕДПОСТАВКИ. ПЪРВАТА ОТ ТЯХ Е ЗАПОВЕДТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ДА СЕ ПОЛЗВА СЪС СТАБИЛИТЕТ, КОЯТО НАСТЪПВА КАТО ПОСЛЕДИЦА ОТ НЕПОДАВАНЕ НА ВЪЗРАЖЕНИЕ ОТ ДЛЪЖНИКА ПО ЧЛ. 414 ГПК, ОТТЕГЛЯНЕТО МУ ИЛИ ВЛИЗАНЕ В СИЛА НА РЕШЕНИЕТО ПО ЧЛ. 422 ГПК ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА ВЗЕМАНЕТО ПО ЗАПОВЕДТА. ВТОРАТА ПРЕДПОСТАВКА Е СВЪРЗАНА С ИМПЕРАТИВНОТО ИЗИСКВАНЕ ОСПОРВАНЕТО НА ЛИКВИДНОСТТА И ИЗИСКУЕМОСТТА НА ВЗЕМАНЕТО ДА Е ОСНОВАНО НА НОВООТКРИТИ ОБСТОЯТЕЛСТВА ИЛИ НОВИ ПИСМЕНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА ОТ СЪЩЕСТВЕНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ДЕЛОТО, КОИТО НЕ СА БИЛИ ИЗВЕСТНИ НА ДЛЪЖНИКА И ПОСЛЕДНИЯТ ДА НЕ Е МОГЪЛ ДА ГИ ПОСОЧИ ИЛИ ДА СЕ СНАБДИ С ТЯХ В СРОКА ПО ЧЛ. 414 ГПК.

4. РЕШЕНИЕ № 6 ОТ 21.01.2016 Г. ПО Т. Д. № 1562/2015 Г., Т. К., I Т. О. НА ВКС: Задължителната практика на ВКС е, че при всички хипотези на [чл. 416 ГПК](#), настъпва стабилитетът на заповедта за изпълнение по [чл. 410 ГПК](#), а изпълнителната сила на заповедта за изпълнение по [чл. 418 ГПК](#) се стабилизира окончателно, тъй като по новия процесуален ред заповедите за изпълнение влизат в сила /за разлика от несъдебните изпълнителни основания по [чл. 237 ГПК-отм./](#) и оспорването на фактите и обстоятелствата, относими към ликвидността и изискуемостта на вземането се преклудират /[Определение № 956, постановено по реда на чл. 274, ал. 3 ГПК при допуснато касационно обжалване по ч.т.д. № 886/2010 г.](#) на I т.о. в което ясно са отграничени хипотезите на новооткрити обстоятелства и доказателства и новонастъпили след заповедта за изпълнение факти, както и [Решение № 781 от 25.05.2011 г. по гр. д. № 12/2010 г.](#) III т.о./.

Преклудират се и възраженията срещу основателността на претенцията и отрицателен установителен иск, че длъжникът в заповедното производство не дължи на заявителя сумата, за която е издадена заповедта е недопустим /[Определение № 480 по ч.гр. д. № 221/10 на IV т.о. при допуснато касационно обжалване](#)/. С изтичането на срока по [чл. 414 ГПК](#) и влизане в сила по реда на [чл. 416 ГПК](#) на заповедта за изпълнение всяко възражение на длъжника, че вземането не съществува, е преклудирано и не може да бъде заявено с нов иск /[Решение № 207 по гр. д. № 7030/2014 г.](#) IV т.о./ извън специалните хипотези на [чл. 424](#) и [чл. 439 ГПК](#). Предвидените специални способи за защита на длъжника след влизане в сила на заповедта за изпълнение /исковете за оспорване на вземането, които могат да се основават само на новооткрити писмени доказателства или нови писмени доказателства, респ. на факти, настъпили след издаването ѝ/ обосновават извода, че при настъпване, респ. стабилизиране изпълнителната сила на заповедта за

изпълнение по отношение на материализираното в нея вземане, то не може да се оспорва от длъжника по съображения, твърдения и факти, които е могъл и е следвало да заяви преди влизането ѝ в сила. Резултат на стабилитета на заповедта за изпълнение и преклудиране на възможността да се оспорват посочените факти и обстоятелства, е недопустимостта на последващ процес, основан на факти, несъвместими с материалното право, чието съществуване е установено с влязлата в сила заповед. Тези факти са обхванати от преклудиращото действие на заповедта и са изключени от съдебна проверка. Ако длъжникът е разполагал с възражения срещу правото, установено със заповедта, но не ги е упражнил надлежно и в срок, те се преклудират. В това се изразява пресичащото действие на заповедта по отношение на фактите съществували до проявлението на изпълнителната ѝ сила, съотв. стабилизирането ѝ. Преклузията е важима и за възраженията на длъжника в процеса по реда на [чл. 422 ГПК](#). Ако пропусне възраженията си, правото да ги въведе в нов процес е изчерпано /т. 17 на [ТР № 4/2013 г.](#) на ОСГТК на ВКС и Решение № 129 от 09.01.2015 г. по т.д. № 469/2012 г. на I т.о./ Когато предмет на установяване е едно и също вземане, искът по [чл. 422 ГПК](#), предявен преди откриване на производството по несъстоятелност на ответника, е идентичен с иска по [чл. 694, ал. 1 ТЗ](#) и като предявен по-късно, последния би бил недопустим-[Определение № 483 по ч.т.д.1827/2014 г.](#) на II т.о. По отношение на заповедта за изпълнение, срещу която не е подадено възражение, длъжникът не разполага с иск, който да основе на обстоятелства и доказателства, които са могли да му бъдат известни при пропускане на предвидените от закона срокове и способности на защита /[чл. 414](#) и [чл. 422 ГПК](#)/. Именно защото законът е предвидил изрични и специални способности за защита на длъжника в заповедното производство, общият ред /чрез установителен иск за недължимост или осъдителен иск за връщане събрани суми при влязла в сила заповед за изпълнение/ за оспорване на вземането е недопустим

5. РЕШЕНИЕ № 781 ОТ 25.05.2011 Г. ПО ГР. Д. № 12/2010 Г., Г. К., III Г. О. НА ВКС: НЕПОДАВАНЕТО НА ВЪЗРАЖЕНИЕ ПО ЧЛ. 414, АЛ. 1 ОТ ГПК, ОТТЕГЛЯНЕТО МУ ИЛИ ВЛИЗАНЕТО В СИЛА НА СЪДЕБНОТО РЕШЕНИЕ ПО ИСКА ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА ВЗЕМАНЕТО ПО ЧЛ. 422 ИЛИ ЧЛ. 451, АЛ. 1 ОТ ГПК ИМАТ ЗА ПОСЛЕДИЦА СЪЗДАВАНЕ НА СТАБИЛИТЕТ НА ЗАПОВЕДТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ. ОСПОРВАНЕТО НА ФАКТИТЕ И ОБСТОЯТЕЛСТВАТА, ОТНОСИМИ КЪМ ЛИКВИДНОСТТА И ИЗИСКУЕМОСТТА НА ВЗЕМАНЕТО, СЕ ПРЕКЛУДИРА, ОСВЕН АКО НЕ СА НАЛИЦЕ СПЕЦИАЛНИТЕ ХИПОТЕЗИ ПО ЧЛ. 424 ОТ ГПК ИЛИ ЧЛ. 439 ОТ ГПК.

6. РЕШЕНИЕ № 207 ОТ 31.07.2015 Г. ПО ГР. Д. № 7030/2014 Г., Г. К., IV Г. О. НА ВКС: КОГАТО ВЪЗРАЖЕНИЕТО ПО ЧЛ. 414 ГПК НЕ Е ПОДАДЕНО В СРОК ИЛИ Е ОТТЕГЛЕНО, ЗАПОВЕДТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ВЛИЗА В СИЛА - ЧЛ. 416 ГПК. С ИЗТИЧАНЕ НА СРОКА ПО ЧЛ. 414 ГПК, ВСЯКО ВЪЗРАЖЕНИЕТО НА ДЪЛЖНИКА, ЧЕ ВЗЕМАНЕТО НЕ СЪЩЕСТВУВА Е ПРЕКЛУДИРАНО И НЕ МОЖЕ ДА БЪДЕ ЗАЯВЕНО С НОВ ИСК. КОГАТО СЛЕД ИЗТИЧАНЕ НА СРОКА ПО ЧЛ. 414 ГПК, ДЪЛЖНИКЪТ Е ИЗПЪЛНИЛ ДОБРОВОЛНО ЗАДЪЛЖЕНИЕТО СИ И СЪЩОТО ВЗЕМАНЕ Е СЪБРАНО ОТ КРЕДИТОРА ПОВТОРНО ПО РЕДА НА ПРИНУДИТЕЛНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ, ДЪЛЖНИКЪТ

РАЗПОЛАГА С ИСК ПО ЧЛ. 55, АЛ. 1 ЗЗД ЗА ВРЪЩАНЕ НА ДАДЕНОТО БЕЗ ОСНОВАНИЕ. В ТОЗИ СЛУЧАЙ ИСКЪТ ПО ЧЛ. 55, АЛ. 1 Е ДОПУСТИМ, ТЪЙ КАТО НЕ Е ОСНОВАН НА ТВЪРДЕНИЯ, ЧЕ УСТАНОВЕНОТО СЪС ЗАПОВЕДТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ВЗЕМАНЕ НЕ СЪЩЕСТВУВА, А НА ТВЪРДЕНИЯ, ЧЕ ЕДНО И СЪЩО ЗАДЪЛЖЕНИЕ Е ПЛАТЕНО ДВА ПЪТИ БЕЗ ОСНОВАНИЕ.

Въз основа на изложените съображения считаме, че регламентацията в действащия ГПК, касаеща възможностите за ефективна защита на длъжника в изпълнителното производство, не съответства на реалните обществени и икономически отношения, поради което е оправдано възстановяване на разпоредбата на чл.254 ГПК /отм./, което несъмнено ще повиши доверието в правната система и правосъдието и ще способства за **установяването на истината**, което е основно начало в гражданския процес, съгласно чл. 10 от ГПК.

Във връзка със застъпената теза предлагаме на вниманието на участниците в конференцията и преглед на законовите норми по отменения ГПК и сега действащия ГПК:

1. ГРАЖДАНСКИ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС - Обн. ДВ. бр.[59](#) от 20 Юли 2007г., с последно изменение, **изм. ДВ. бр.43 от 7 Юни 2016г. изм. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г.**

Иск за оспорване на вземането

Чл. 424. (1) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2008 г., в сила от 01.03.2008 г.) Длъжникът може да оспори вземането по исков ред, когато се намерят новооткрити обстоятелства или нови писмени доказателства от съществено значение за делото, които не са могли да му бъдат известни до изтичането на срока за подаване на възражението или с които не е могъл да се снабди в същия срок.

(2) Искът може да бъде предявен в тримесечен срок от деня, в който на длъжника е станало известно новото обстоятелство, или от деня, в който длъжникът е могъл да се снабди с новото писмено доказателство, но не по-късно от една година от погасяване на вземането.

Обн. ДВ. бр.[59](#) от 20 Юли 2007г.

Иск за оспорване на вземането

Чл. 424. (1) Длъжникът може да оспори вземането по исков ред, когато се намерят нововъзникнали, новооткрити обстоятелства или нови писмени доказателства от съществено значение за делото, които не са могли да му бъдат известни до изтичането на срока за подаване на възражението или с които не е могъл да се снабди в същия срок.

(2) Искът може да бъде предявен в тримесечен срок от деня, в който на длъжника е станало известно новото обстоятелство, или от деня, в който длъжникът е могъл да се снабди с новото писмено доказателство, но не по-късно от една година от погасяване на вземането.

2. ГРАЖДАНСКИ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС - Обн. ДВ. бр.[12](#) от 8 Февруари 1952г., с последно изменение ДВ. бр.[64](#) от 8 Август 2006г., **отм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г.**

Чл. 254. Ако длъжникът не направи възражения в седемдневния срок по [чл.250](#) или искането му за спиране не бъде уважено, той може да предяви възраженията си по исков ред.

II. Относно предложението ни да се ускори приемането на Закона за защита при свръхзадълженост на физическите лица, внесен като проект в Народното събрание, излагаме на вниманието на конференцията следните съображения:

Ситуацията в България в настоящия момент, според експерти по граждански финанси е следната:

- около 1 милион българи са изпаднали в несъстоятелност;
- над 25% от кредитополучателите не могат да обслужват взетите заеми;
- делът на лошите и необслужвани кредитите гони 40%;
- 4 милиарда лева дългове на домакинствата са в графата „просрочени“ и „необслужвани“, като това число показва задължността само на физическите лица и само към банките, а за останалите дългове – тези към доставчиците на комунални услуги, може само да се гадае;

Все още не е приет закон, който да регулира отношенията между безнадежно задължените лица и техните контрагенти от банките и лихварските мрежи. В нашето законодателство липсва т.нар. потребителска несъстоятелност. Засега още се търси необходимият баланс в интересите на кредитори и длъжници. За личния, или физическия фалит, у нас се говори от няколко години. България и Румъния са единствените страни в ЕС, които не са въвели подобна процедура за физически лица - длъжници. Инициативата да има закон за личния фалит идва след множество проблеми на български граждани, които изпадат в затруднена ситуация заради натрупани дългове. При съдебното изпълнение и реализацията на имуществото им се вършат много злоупотреби, в резултат на което те продължават да дължат значителни суми и се превръщат във **вечните длъжници**. С това се възпрепятства икономическото им съществуване, те не могат да започнат на чисто нов живот. В Данъчно - осигурителния процесуален кодекс /ДОПК/ за публични задължения се посочва петгодишна давност, която обаче може да бъде прекъсвана. Но има и десетгодишна давност от възникване на задължението, в която дълговете биват опрощавани, когато държавата прецени, че не може да ги събере. Срокът обаче не приключва, понеже всяко действие на кредитора или на съдебния изпълнител по дадено изпълнително дело дава начало на нов петгодишен период и така процедурата се повтаря до безкрайност. Има случаи на изпълнителни дела, които продължават по 12 - 13 години, и само с ваденето на една справка от страна на съдебния изпълнител тази давност започва да тече отново. Трябва да има регламент и гражданинът да е сигурен, че след като е изпаднал в неблагоприятна икономическа ситуация, може да се сложи край на това вечно изпълнение и да започне нормален начин на живот. Най - наложителни са промените, засягащи задължността на гражданите и съдебното изпълнение, за които се търсят бързи и ефективни мерки в интерес на длъжници и кредитори.

Какво означава фалитът на физическото лице? Най – образно казано фалитът на физическото лице означава длъжникът и кредиторът да развоят бялото знаме. Кредиторът се съгласява част от дълговете да се опростят, но пък за

останалите е сигурен, че ще си ги получи макар и след 5, или 10 години. От своя страна длъжникът приема чужд човек – финансов консултант да му управлява парите дълги години напред. Банкрутиралият гражданин е с отрязан достъп до нови кредити, няма право да работи във финансова институция, или да заема държавен пост, няма право да регистрира фирма на свое име, като животът му ще върви по предначертан график за изплащане на задълженията. В нито една страна, приела със закон личния фалит, няма ситуация, в която длъжникът да живее в голяма къща и да кара скъпа кола. Финансовият съветник може да препоръча да се продаде жилището и да се купи или наеме нещо далеч по – скромно, сочи западния опит.

Според международната практика и законодателство не е много лесно да започне процедура за физическия фалит. Тя се разглежда и решава от съда и е скъпа процедура, затова, ако се установи, че длъжникът не може да я заплати, тя не започва. Съществуват и строги критерии за това при какви условия може да се "кандидатства" за физически фалит – например в Канада, Нова Зеландия, Франция е предвиден минимален размер на натрупания дълг, а Англия, Канада, Ирландия, Франция е предвиден максимален праг, над който не може да се пристъпва към подобна процедура. В случай че длъжникът не отговаря на критериите, а е подал документи за фалит, той търпи санкции. Основните причини за подаване на документи за индивидуална несъстоятелност в развитите страни са непредвидени медицински разходи, прекомерен дълг по кредитни карти, загуба на работа и развод.

Ако съдът одобри фалита на дадено лице, той му назначава администратор на несъстоятелността, или синдик. През времето на несъстоятелността всички доходи на длъжника над минимално осигурените отиват при този синдик и той поема отговорността да ги разпределя между кредиторите. Освен това синдикът получава възнаграждение за работата си, което винаги се заплаща от длъжника, независимо че той е в състояние на физически фалит. Защитата и съответно управлението на имуществото и доходите на длъжника от администратора продължават различен период от време - в Германия - 6 години, в Австрия – 7 години. Съществуват и ограничения за това кога и колко пъти едно лице може да обявява фалит – в Латвия и Полша това може да стане само веднъж в живота, а в други страни трябва да изминат поне 10 години от предишната несъстоятелност. Обявеният физически фалит не означава, че са опростени изцяло задълженията на длъжника. Във всички държави, където действа такъв закон, има и определени изисквания за минимален дял на дълга, който трябва да бъде погасен (минимум 30%). Впоследствие съдът изготвя и одобрява погасителни планове за удовлетворяване на задълженията към кредиторите. Има и вземания, които не се опрощават, като данъци и такси, задължения за издръжка, съдебни такси и други.

Според правната система на Германия еднакво добре са защитени, както интересите на длъжниците, така и на кредиторите. Така, напр., длъжникът трябва да поеме ангажимент, че през първите три години след обявения фалит ще изплати поне 25 % от дълговете си. Там при потребителска несъстоятелност не се допуска опрощаване на публични вземания, на студентски заеми, на други частни вземания. Задължително се назначава надзорен орган - той може да е нотариус, данъчен консултант, адвокат, който да следи дали доходите на лицето, изпаднало в

неплатежоспособност, действително отиват за погасяване на задълженията. Санкциите за банкрутиралите включват точно регламентирани временни ограничения за упражняването на даден тип търговска дейност и достъп до банкови кредити.

Във Франция жилището на длъжника подлежи на ликвидация, като за покриване на дълга отиват и голяма част от доходите му в рамките на 10 години. Там много хора минават през няколко банкрута за разлика от Германия и Канада.

В Канада всяка година около 100000 души обявяват индивидуален банкрут.

Англосаксонската система, която действа в САЩ, е насочена към защита на правата на длъжника. В САЩ индивидуалният фалит се коментира в две глави от Закона за банкрутите. Едната е за ликвидация на активите, а другата се отнася за реорганизацията на плащанията. В период от 3 до 5 години длъжникът трябва да изплати дълга по одобрена от съда схема. Ако не успее, загубата е за кредитора. В САЩ банкрутът на различни лица се предвижда според професията им, или според вида на задълженията им: за фермери, за тютюнопроизводители, за хора на изкуството.

Във Великобритания на обявилите банкрут е забранено да управляват компания, да практикуват право, или да заемат публична длъжност за период от 3 години. Графство Кент във Великобритания привлича като магнит закъсали жители на континентална Европа. Едно от най – красивите кътчета на стара Англия в последно време се оказа единственото място на земята, където длъжниците могат сравнително бързо и при по – лека процедура да оформят банкрута си и да се освободят от дълговете си. Консултантите от графството твърдят, че клиентите им са се увеличили с 20 %. Предимствата на този югоизточен ъгъл на Албиона са наемането на по – евтино жилище, отколкото в британската столица, многобройните и добри съдилища по делата за несъстоятелност, и преди всичко най – мекото законодателство за банкрут. Затова не учудва фактът, че европейци от различни държави се опитват именно тук да се избавят от дълговете си, натрупани в Италия, Австрия или Германия. Това е възможно, защото е в сила ново европейско законодателство, което опрости механизма на международните процедури за банкрут между страни – членки на ЕС. Новите норми се отнасят, както до физически лица, така и до юридически. Те позволяват на длъжниците да търсят в рамките на ЕС юрисдикция с най – благоприятните за длъжниците режими. Съгласно Европейското право в Регламент (ЕО) № 1346/2000 (параграф 9) относно производството по несъстоятелност изрично е посочено, че той следва да се прилага за национални производства по несъстоятелност, независимо дали длъжникът е физическо или юридическо лице, частно лице или търговец. Така този Регламент урежда правното основание на всеки длъжник да обяви несъстоятелност, като се определят общите рамки, свързани с процедурата. В Австрия, Белгия, Чешка република, Кипър, Германия, Латвия, Малта, Нидерландия, Полша, Словения, Великобритания и в източна Франция общото законодателство относно несъстоятелността се прилага и за свръхзадължени частни лица. Една от основните цели на Регламента е да се гарантира, че решение за образуване на производство по несъстоятелност и последиците от него, независимо дали по отношение на физически или юридически лица, се признават в рамките на Съюза. Съгласно чл. 249.2 от Договора за създаване на Европейската

общност, регламентът е акт с общо приложение, който е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави – членки, т.е. регламентът има характер на нормативен акт и не се налага неговото транспониране на национално ниво. Така Регламент (ЕО) № 1346/2000 има директен ефект – поражда направо права и задължения за всички субекти на правото на Общността. Позовавайки се на Регламент (ЕО) № 1346/2000 всеки български гражданин може да поиска съдебна защита за обявяване на лична несъстоятелност, като може да избере именно графство Кент – Великобритания, където може да обяви банкрут за по – малко от една година и след 6 месеца да се върне обратно у дома. За целта физическото лице трябва да поживее в графството минимум 6 месеца, за да бъде признат неговия банкрут чрез британски съд. Година по – късно дълговете му биват отписани. За сравнение – в Германия да се освободиш от дълговете си можеш чак след 6 и дори след 9 години. В Ирландия ще трябва да чакаш 12 и повече години. Вече има специализирани правни кантори, които поемат организирането на цялата процедура по обявяване на фалита на физическото лице във Великобритания, или в друга държава – членка на ЕС.

Изложеното е сериозен аргумент в полза на становището, че се налага приемането на конкретен закон, пригоден за българската реалност, но той действително изисква широко обсъждане, съответно повече време. Неслучайно проектът за приемане на Закона за защита при свръхзадълженост на физическите лица, който е внесен в Народното събрание, до този момент не е влезнал в пленарна зала за обсъждане и приемане. Следва да се има предвид, че този закон няма да промени значително гарантираната и в момента защита на гражданите и не бива да се разглежда като панацея или индулгенция на задълженията. Неговото приемане би увеличило риска при кредитирането, съответно и лихвите по кредитите, като това ще е за сметка на редовните платци, което създава съпротива за приемането му.

В настоящия доклад излагаме в най – синтезиран вид същността на проекта за Закон за защита при свръхзадълженост на физическите лица, а именно:

Целта на закона, регламентирана в чл. 1, е да прекрати състоянието на свръхзадълженост на длъжници - физически лица. Прилага се само за длъжници – физически лица, които са „местно лице“ по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица, обн. ДВ бр. 95/2006г., и не се прилага за еднолични търговци и за неограничено отговорни съдружници. Законът издига в основен принцип добросъвестността, тъй като защита по него при свръхзадълженост може да поиска длъжник, който е добросъвестен, като е посочено кой се счита за недобросъвестен – който е изпаднал в свръхзадълженост в резултат на извършено от него умишлено престъпление, станал е свръхзадължен преднамерено, тъй като е поел задължение без намерение да го изпълни, или за да увреди кредитора, или е станал свръхзадължен, поради разточителство. Защита при свръхзадълженост по закона може да получи физическо лице със задължения в размер 5000 лв. Длъжникът е свръхзадължен, когато имуществото му и очакваните приходи не могат да покрият паричните му задължения и това несъответствие е очевидно и значително. – чл. 3 ал. 3 от закона. Производството започва с подаване на писмена молба от длъжника до съда по образец, утвърден от министъра на правосъдието, към която се прилага декларация, също по образец, съдържаща пълен опис на

притежавани имущества, доходи, кредитори, длъжници, несеквестируеми вещи и доходи, заведени дели и др. Молбата трябва да бъде подадена в съда, по настоящ адрес на длъжника. Съдът разглежда молбата в закрито заседание по реда на охранителните производства – Част шеста, Глава четиридесет и девета на ГПК, и се произнася с решение в едноседмичен срок, което се обявява в особения за целта регистър. Като констатира свръхзадълженост съдът я обявява с решението си и поставя длъжника под защита, като определя несеквестируемостта на имуществото и доходи на длъжника и назначава длъжника за пазач на декларираното имущество, или отхвърля молбата, когато установи, че длъжникът е недобросъвестен. От деня на вписване на решението в особения регистър всички задължения на длъжника стават изискуеми, а непаричните му задължения са превръщат в парични по пазарната им стойност към датата на решението, и спира начисляването на лихви и неустойки върху задълженията. Когато в тригодишен срок от обявяване на решението за защита при свръхзадълженост длъжникът придобие имущество, надвишаващо несеквестируемостта на имуществото, включително по наследство, дарение, печалби от хазартни игри или други доходи, имуществата и сумите, надвишаващи несеквестируемостта на имуществото и несеквестируемите доходи, се отнасят за удовлетворяване на кредиторите. След постановяване на решението длъжникът няма право да се разпорежда с имуществото си в период от три години, няма право да договаря изменения в правоотношенията, по които е длъжник или кредитор, няма право да признава искове и да се отказва от тях или да ги оттегля, нито да прави спогодби по дела, които засягат декларираните имущества. Всеки кредитор за своя сметка може да упражни имуществените права на длъжника, освен ако се касае за права, упражняването на които зависи от личната преценка на длъжника. Имуществото на длъжника се осребрява по общия ред, като съдебният изпълнител уведомява кредиторите за започналото изпълнение чрез обява в особения регистър и следи служебно за несеквестируемостта на имущества и доходи. След изтичане на три години от обявяване на решението в особения регистър всички имуществени задължения на длъжника, възникнали преди обявяване на решението **се погасяват**, без задълженията за издръжка и гледане, както и задълженията от непозволено увреждане от престъпление, извършено от длъжника. Проектно-законът предвижда редица ограничения на длъжника, получил закрила по закона, за срок от 10 години от обявяване на решението - да участва в учредяване на търговски дружества, да бъде избран за управител, член на съвет на директорите, на управителен или надзорен съвет, контролор или прокурист на търговско дружество, да бъде избран в ръководен орган на кооперация и организация с нестопанска цел. След изтичане на 10 години от обявяване на решението всички обявени съдебни актове и документи за него се заличават от особения регистър.

В мотивите към проекта е записано, че е оправдано приемането му с оглед европейските практики по отношение на регламентацията на обществените отношения в областта на свръхзадълженост на физическите лица, както и на такива извън Европа, и е израз на зачитането на Правото на Европейския съюз (ЕС), на правилното разбиране на задълженията, които България е поела с членството си в ЕС, на готовността ни да следваме примера на държави като Германия, Франция и др. Законопроектът е нов за съвременното

законодателството и целта е да се прекрати състоянието на свръхзадълженост на физическите лица, позволявайки им да получат втори шанс или разпространеното в други европейски практики – „Fresh start“.

Изготвилите настоящия доклад споделяме изложените мотиви към проекта за Закон за защита при свръхзадълженост на физическите лица и считаме, че с приемането му ще се разширят възможностите за защита на длъжниците, което е и темата на настоящия доклад.

Месец септември 2016г.

Изготвили доклада: *адв. Таня Ванкова, адв. Димитър Аврамов, адв. Димитър Николов, адв. Васко Кьосев, адв. Кристиан Рангелов, адв. Силвия Манджукова*